

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Karlovy Vary

Inspekční zpráva

Speciální školy pro mentálně postižené, Karlovy Vary, Vančurova 83

Vančurova 83, 360 17 Karlovy Vary

Identifikátor školy: 600 022 854

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Karlovy Vary, Kollárova 15 360 09 Karlovy Vary

Termín konání orientační inspekce inspekce: 7. - 9. a 15. března 2000

Čj.	053 65/00-4004
Signatura	oe2nt203

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Speciální školy pro mentálně postižené, Vančurova 83, Karlovy Vary zajišťují výchovu a vzdělávání žáků umístěných v pomocné, zvláštní a praktické škole. Zařízení zahrnuje dále činnost přípravných ročníků, školní družiny a SPC.

Orientační inspekce byla zaměřena na kontrolu kvality vzdělávání ve třídách pomocné a zvláštní školy.

Žáci jsou vyučováni podle Vzdělávacího programu zvláštní školy schváleného MŠMT ČR pod čj. 22 980/97-22 ze dne 20. června 1997 a Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy schváleného MŠMT ČR pod čj. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997.

Výuka probíhá v pěti třídách pomocné školy (39 žáků) a v šesti třídách zvláštní školy (53 žáků).

Třídy pomocné školy

Úroveň výchovně vzdělávacího procesu byla sledována ve výukových blocích, ve kterých se postupně vystřídaly činnosti s prvky čtení, psaní, počtů, smyslové, pracovní, tělesné a hudební výchovy.

Výuka se řídí zpracovanými plány, na jejichž tvorbě se podílejí i zástupci SPC, které je zřízeno při škole a má sídlo v hlavní budově zařízení Jeho zástupci pravidelně sledují výsledky činnosti na všech pracovištích a upřesňují další působení na jednotlivé žáky.

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu, tak jako stanovené učební cíle standardu vzdělávání jednotlivých stupňů i aktuálnímu složení tříd. Vyučující jsou informováni o specifických zvláštnostech žáků, na tom je stavěna příprava a plánování vyučovacích jednotek.

Osnovy navštívených předmětů a tematické plány jsou plněny, rozvržení učiva je přiměřené stupni postižení zařazených žáků.

Vyučování zajišťuje pět učitelů, z nichž jeden je odborně i pedagogicky způsobilý pro činnost na škole tohoto typu. Tento stav nemá na kvalitu výuky negativní vliv. Většina vyučujících patří ke zkušeným pedagogům, kteří mají k této práci vztah. Věkové složení je však méně příznivé.

Výchovně vzdělávací proces probíhá v běžných učebnách vybavených ve většině případů novějším školním nábytkem. Velmi dobrým estetickým dojmem působí prostředí třídy v hlavní budově školy a v učebnách v ÚSP v Mariánské, ještě vyhovující je stav učeben i celkového materiálně technické vybavení v ÚSP Radošov. V prostorově vyhovujících třídách jsou hrací koutky a místa pro relaxaci. V hodinách bylo využíváno pomůcek vyrobených učiteli, k dispozici byly množené pracovní listy a různý obrazový materiál. Zásoba učebnic a pracovních textů je dostačující, všechny užívané tituly jsou schváleny MŠMT ČR.

Psychohygienická pravidla jsou dodržována, pitný režim je ve škole zaveden. Rozvrh výuky respektuje požadavky hygienických i didaktických zásad. Učební prostředí je ve většině případech podnětné a vhodně přispívá ke kvalitě vyučování. Při vlastní výuce byly zařazovány relaxační a pěvecké chvílky, v jejím průběhu se nezapomínalo na větrání učeben. Tempo bylo přizpůsobováno specifickým zvláštnostem jednotlivých žáků, přestávky mohli žáci trávit v učebnách i na chodbách.

Zhlédnuté vyučovací bloky obsahovaly prolínání jednotlivých složek předmětů a často bylo využíváno mezipředmětových vztahů. Pokyny vyučujících byly vždy srozumitelné a ověřované žákovým porozuměním. Veškeré činnosti odpovídaly stupni postižení a možnostem jednotlivých žáků. V průběhu výuky bylo užito rozmanitých metod, efektivně bylo využíváno času a prostoru pro individuální přístup i samostatnou práci. Sporadicky se objevil převládající monolog vyučujícího. Prověřování probíhalo nenásilným způsobem a odpovídalo schopnostem žáků. Jejich mluvený i písemný projev byl rozvíjen na základě individuálních dispozic. Během hospitací byla provedena kontrola písemných projevů žáků. Ty jsou vyučujícími pravidelně opravovány a v mnoha případech mají vynikající úroveň.

Ve všech vyučovacích jednotkách byla uplatňována úvodní motivace, hodnocení jednotlivých činností žáků i třídních kolektivů probíhalo v celém průběhu výuky formou pochval a povzbuzení. Vyučující nezapomínali na závěrečné hodnocení provedené práce žáků i celých kolektivů.

Pracovní atmosféra ve třídách byla plná pohody, emotivní projevy žáků byly řešeny klidným a laskavým přístupem. Vzájemné vztahy učitelů a žáků byly postaveny na důvěře, toleranci a respektování osobnosti postiženého jedince.

Časová dotace sledovaných hodin je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu. Výukové cíle byly přizpůsobeny stupni postižení jednotlivých žáků a složení třídních kolektivů. Plánování a příprava výuky má velmi dobrou úroveň. Učebny jsou dostatečně vybaveny většinou novějším školním nábytkem, pomůcky v hodinách byly účelně využívány, škola má dostatek učebnic a pracovních textů. Prostředí tříd působí velmi dobrým estetickým dojmem. V organizaci výchovně vzdělávacího procesu byly respektovány psychohygienické zásady. Hodiny byly velmi dobře organizované, jejich struktura odpovídala schopnostem žáků. Kvalita výuky měla celkově velmi dobrou úroveň. Ve všech zhlédnutých hodinách byla uplatňována motivace, vyučující hodnotili činnosti žáků pochvalou a povzbuzením. Žáci byli ukáznění, mezi učiteli a žáky panovala vzájemná důvěra. Úroveň komunikace byla velmi dobrá a vedla k rozvoji nejzákladnějších návyků a dovedností pro budoucí žákův život.

Celková kvalita vzdělávání ve třídách pomocné školy je velmi dobrá, výchovně vzdělávací proces je funkční a efektivní.

Třídy zvláštní školy

Kvalita výuky byly sledována ve 26 vyučovacích hodinách (český jazyk, matematika, vlastivěda, řečová, tělesná a hudební výchova).

Časová dotace učebního plánu odpovídá zpracovaným tematickým plánům i obsahu osnov příslušného vzdělávacího programu. Plánování s přípravou vyučování zajišťuje návaznost učiva, což potvrdily záznamy v třídních knihách. Výukové cíle odpovídaly složení tříd, vyučující projevili znalost specifických zvláštností týkající se sledovaných předmětů u žáků všech stupňů postižení. Navštívené vyučovací jednotky byly velmi dobře organizačně připraveny.

Výchovně vzdělávací proces ve třídách zvláštní školy zabezpečuje devět učitelů, z nichž mají čtyři odbornou i pedagogickou způsobilost pro speciální školu tohoto typu, ostatní jsou způsobilí pouze pedagogicky. Chybějící odbornost neovlivnila celkový průběh i úroveň výuky. Věkové složení pedagogického sboru je poměrně příznivé.

Všechny třídy se nachází v hlavní budově školy, mají velmi dobré prostorové i světelné podmínky, jsou funkčně zařízené převážně novým školním nábytkem. Pro výuku všech složek pracovního vyučování jsou k dispozici dílny, kvalitně zařízená školní kuchyňka a přilehlý

pozemek. V hodinách tělesné výchovy je možno využívat vlastní tělocvičnu. Škola má dostatečný počet učebnic, pracovních textů, řadu drobných pomůcek si vyučující připravují sami. Kabinet je vybaven účelným materiálem, k dispozici jsou pomůcky audiovizuálního charakteru. Všechny školní prostory jsou vkusně upravené, učební prostředí je velmi podnětné a má vysokou estetickou kvalitu.

Rozvrh hodin respektuje psychohygienická pravidla, v průběhu vyučování byly vhodně zařazovány relaxační chvíle, ve třídách je vyčleněn prostor i na tělesná procvičení, nezapomínalo se na větrání.

Navštívené hodiny byly velmi dobře připraveny. V jejich průběhu bylo ve velké míře využíváno rozmanitých forem a metod práce typických pro činnosti s mentálně postiženými žáky. Vyučující střídali činnosti skupinového zaměření s častým individuálním přístupem. Proplínání mezipředmětových vztahů, zařazování regionálních prvků, stálé zaměření na budoucí praktický život jednotlivých žáků s různým stupněm postižení bylo hlavní náplní většiny vyučovacích jednotek a hlavním záměrem učitelů. Žáci měli možnost vyjádřit se k možným problémům, jejich mluvený projev byl rozvíjen na základě individuálních schopností a možností.

Ve všech hodinách byla uplatňována úvodní motivace, učivo bylo aplikováno v praktických souvislostech. Hodnocení práce jednotlivců probíhalo průběžně formou pochval, vyučující vyjadřovali trpělivost a snahu žákovi vždy pomoci. Nechyběla závěrečná hodnocení práce třídních kolektivů i jednotlivých žáků.

Vzájemné vztahy pedagogů a žáků jsou na velmi dobré úrovni, panuje důvěra, tolerance a klidný způsob řešení možných problémů. V průběhu celé inspekční návštěvy byla kázeň žáků příkladná, kvalita komunikace dospělých a žáků velmi dobrá.

Během navštívených hodin byla provedena kontrola písemných projevů žáků. Jsou vyučujícími pravidelně opravovány, dobře se pracuje s chybou, estetická úroveň sešitů je vysoká.

Plánování a příprava výchovně vzdělávací činnosti ve třídách zvláštní školy má velmi dobrou úroveň, odpovídá specifikům speciální školy a platným učebním dokumentům. Personální podmínky výuky jsou dobré. Materiálně technické podmínky spolu s psychohygienickým zajištěním hodnotí inspekce jako velmi dobré. Vyučovací jednotky byly kvalitně připraveny jak po stránce organizační, tak obsahové, vyučující využívali forem a metod práce, které jsou typické pro činnost s žáky takto postiženými. Vždy byla respektována osobnost žáka, jeho práce byla hodnocena formou povzbuzení a pochvaly. Mezi učiteli a žáky jsou vytvořeny vztahy důvěry a spolupráce.

Celková úroveň výchovně vzdělávacího procesu ve třídách zvláštní školy je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Oblast plánování je zpracována v dokumentu, který obsahuje hlavní úkoly pro tento školní rok (organizace výuky a výchovy, část metodická, kontrolní činnost). Kvalitně je sestavena dlouhodobá koncepce školy, jež vychází z analýzy výchozího stavu (září 1999) a naznačuje cesty ke splnění vytýčených cílů. V pololetí bylo provedeno hodnocení a upřesněny další postupy pro nastávající období. Pracovníci zodpovědní za plnění jednotlivých úkolů jsou určeni.

Plánování vychází z velmi dobré znalosti potřeb školy, stanovené cíle jsou reálné a jsou plněny. Celkově je plánování hodnoceno jako vynikající.

Organizování

Řídící činnosti zajišťuje ředitelka školy a v tomto školním roce nově nastupující její zástupkyně. Delegování pravomocí je praktikováno, pomáhá zajišťovat hladký průběh a chod všech pracovišť. Denní je kontakt mezi vedoucími pracovníky školy, systém předávání informací je zabezpečen.

Vnitřní řád školy stanovuje základní pravidla pro zaměstnance a žáky školy, vymezuje práva a povinnosti učitelům, vychovatelům i ostatním zaměstnancům, odmítá šikanu, používání a distribuci drog.

S prospěchem a chováním žáků jsou rodiče pravidelně seznamováni pomocí žákovských knížek a navíc čtvrtletně širším hodnocením na zvláštním tiskopisu školy. Ve škole probíhá pravidelné vysílání Školních rozhlasových novin, které připravují žáci školy. Měsíčně vychází školní časopis a pro žáky školy je vypsán tzv. Velký výzkumný úkol pro školní rok. Škola pořádá jednou do měsíce Zájmový den s výběrem zájmových činností, které dále provádí formou kroužků za vedení učitelů školy. Tuto aktivní činnost kladně hodnotí rodičovská veřejnost. Žáci školy se pravidelně účastní soutěží vyhlášených pro speciální školy okresu či regionu.

Povinná dokumentace školy je vedena v souladu se školskými předpisy a má dobrou vypovídací hodnotu.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 je zpracována v souladu s požadavky paragrafu 17 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva má po obsahové i formální stránce kvalitní úroveň.

Praktický způsob organizování provozu zařízení vychází z denních kontaktů vedení školy s ostatními pracovníky. Velmi pozitivně jsou hodnoceny mimoškolní aktivity pořádané pro žáky i prezentace školy na veřejnosti. Celkově je organizování hodnoceno jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy klade důraz na povzbuzení a pozitivní komunikaci s pracovníky, se kterými je v úzkém kontaktu. Motivující je častá pomoc ředitelky při řešení konkrétních problémů na všech pracovištích, podle potřeby i přítomnost při výuce a její osobní účast na řadě mimoškolních akcí.

Pro systém hodnocení je zpracován soubor kritérií, který je znám všem pracovníkům školy

Vedení a motivování pracovníků všech pracovišť vykazují výrazná pozitiva, proto jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Plán vnitřní kontroly je velmi dobře zpracován. Kontroly výchovně vzdělávacího procesu, pedagogické dokumentace, práce metodických sdružení i celkového provozu školy jsou prováděny systémem, který je promyšlený a cílevědomý. Výsledek jednotlivých kontrol je projednáván s příslušnými pracovníky a jimi podepsán.

Kontrolní mechanismy užívané vedením školy jsou hodnoceny jako velmi dobré a funkční.

Hodnocení kvality řízení

V rámci celého řízení je v souladu s plánem práce školy zřejmá a veliká snaha o zabezpečení komplexní péče o žáky s různým stupněm postižení a to na všech školních pracovištích. Silnou stránkou ředitelky školy je praktické uskutečňování daných záměrů, které se od poslední inspekční návštěvy zdárně podařilo uskutečnit. Podkladová dokumentace v této oblasti je kvalitní.

Celkově je řízení hodnoceno jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol vydané MŠMT ČR čj. 34 461/99 - 21 s platností od 1. února 2000
- plán práce školy na školní rok 1999/2000
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- záznamy z kontrolní činnosti ředitelky školy
- zápisy z pedagogických rad
- tematické plány a osnovy učiva hospitovaných předmětů a ročníků
- rozvrh hodin
- třídní knihy, katalogové listy a třídní výkazy v hospitovaných třídách
- podkladový materiál pro správné řízení ředitelky školy
- písemné práce žáků navštívených tříd
- podkladová inspekční dokumentace pro zvláštní školy

ZÁVĚR

Inspekce posoudila činnost školy z hlediska kvality vzdělávání. Tato oblast je celkově hodnocena jako velmi dobrá. Řízení školy je hodnoceno jako velmi dobré.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou efektivně využívány k realizaci výchovně vzdělávacího procesu.

Celkově je činnost školy ve sledovaných oblastech velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. František Mottl

.....

Členka týmu

Mgr. Alena Rájová

.....

V Sokolově dne 27. března 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. března 2000.....

Razítko

Ředitelka školy	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Jana Mullerová

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	26.dubna 2000	113/00
Zřizovatel	26.dubna.2000	114/00

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	nebyly podány